

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Харківський національний автомобільно-
дорожній університет**

у співпраці з

Lodz University of Technology
(м. Лодзь, Польща)

Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
(м. Суми, Україна)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Каразінський банківський інститут»
(м. Харків, Україна)

**ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ
ТА ЕКОНОМІКО-ФІНАНСОВИЙ
ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ
СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ:
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної науково-практичної конференції,
Україна, м. Харків, 28 травня 2021 р.**

Збірник наукових праць

ХНАДУ, 2021

УДК 657:336.2:338.2

*Конференція зареєстрована в УкрІНТЕІ, посвідчення № 855 від 16.12.2020 р.
Друкуються за рішенням Вченої ради факультету управління та бізнесу
Харківського національного автомобільно-дорожнього університету,
протокол № 4 від 24.05.2021 р.*

Організаційний комітет:

- Богомолов В.О.** д-р техн. наук, професор, ректор, ХНАДУ (голова оргкомітету)
Дмитрієв І.А. д-р екон. наук, професор, проректор з наукової роботи, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
- Шевченко І.Ю.** д-р екон. наук, професор, декан факультету управління та бізнесу, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
- Маліков В.В.** д-р наук з держ. упр., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування, ХНАДУ (заступник голови оргкомітету)
- Качмарек Л.
(Kaszmarek Ł.)** dr hab. inż., prof., Vice Dean for Full Time Degree Programmes, Faculty of Mechanical Engineering, Lodz University of Technology; Head of the Research Groups Space Engineering and Functional Materials; Vice President of the Association of Polish Inventors and Rationalizers; Co-founder of a spin-off company Advanced Graphene Products Sp. z o. o. (м. Лодзь, Польща)
- Бєляєва Л.А.** канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування, ННІ «Каразінський банківський інститут» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
- Бурденко І.М.** канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та оподаткування, ННІ бізнесу, економіки та менеджменту Сумського державного університету
- Ковальова Т.В.** канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, ХНАДУ
- Болдовська К.П.** канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, ХНАДУ (відповідальний секретар)

Обліково-аналітичний та економіко-фінансовий інструментарій управління сучасним підприємством: міжнародний досвід : збірник наукових праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 28 травня 2021 року). Харків : ХНАДУ, 2021. 264 с.

Матеріали конференції будуть корисні для науково-педагогічних працівників, науковців, представників сфери державного управління, практичних працівників, а також аспірантів і здобувачів вищої освіти у галузі обліку і оподаткування, фінансів, економіки, підприємництва, менеджменту.

Матеріали опубліковані в авторській редакції з дотриманням індивідуального стилю. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надано в рукописах, та залишає за собою право не поділяти погляди авторів на ті чи інші питання, що розглянуті в рамках науково-практичної конференції.

© колектив авторів
© ХНАДУ, 2021

ЗМІСТ

1. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ І РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

<i>Болдовська К.П.</i> Об'єкти бухгалтерського відображення розрахунків за податком на прибуток підприємств та особливості їх визначення	8
<i>Долішня Т.І.</i> Обліково-аналітичні особливості в торгівлі	13
<i>Ковальова Т.В., Лівенцова Я.О.</i> Шляхи вдосконалення обліку податку на додатну вартість	18
<i>Кравченко О.В., Бага А.В.</i> Поняття капітальних інвестицій з метою їх обліку	21
<i>Кравченко О.В., Кобець Т.О.</i> Поняття дебіторської заборгованості з метою її обліку	24
<i>Kudria Y.V.</i> The analytical assessment of the positive and negative economy effects of enterprises development in Ukrainian machine building	28
<i>Кулікова К.М., Кисіль В.В.</i> Організаційні аспекти впровадження управлінського обліку на підприємстві	33
<i>Лівенцова Я.О., Горбунова А.Я.</i> Формування управлінської звітності підприємства: процедурні аспекти	36
<i>Матюха М.М.</i> Характеристика структурних інструментів управлінського обліку	38
<i>Овчарова Н.В., Пугач О.В.</i> Обліково-аналітичне забезпечення управління виробничими запасами підприємства	41
<i>Осташевській В.С.</i> Організація управління матеріальними запасами	44
<i>Проскура А.С., Комісарова П.А.</i> Соціально орієнтований бухгалтерський облік: сутність і показники	48
<i>Савченко Д.В., Осика А.О.</i> Порівняльна характеристика положень щодо оцінки виробничих запасів згідно національних і міжнародних стандартів обліку	50
<i>Sklyar Ya.</i> Accounting and document flow of international transport	54
<i>Тонконоз К.Г., Ярошенко Б.В.</i> Особливості обліку страхування майна в Україні	58
<i>Khoroshilova I., Khoroshilov M.</i> Kierunki polityki państwa w celu przejścia kryzysu gospodarczego	60

2. ОБЛІКОВО-ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА І ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР

<i>Болдовська К.П., Попкова К.О.</i> Особливості складання податкового плану підприємства	63
<i>Болдовська К.П.</i> Податок на прибуток підприємств: особливості нарахування і способи оптимізації податкових платежів	66
<i>Бреус В.В.</i> Внутрішній аудит як інструмент підвищення ефективності діяльності підприємства	68
<i>Вербицька В.І., Міщенко Б.С., Олефіров Д.Г.</i> Удосконалення аудиту фінансової звітності	72
<i>Нежива М.О.</i> Аудит юридичної корпоративної перевірки	75
<i>Савченко Д.В.</i> Типові недоліки і порушення в обліку виробничих запасів підприємства та шляхи вдосконалення їх аудиту	77
<i>Соколова І.К., Сангаре К.</i> Теоретичні аспекти оподаткування	81
<i>Харіна К.М., Проскура А.С.</i> Переваги і недоліки прямих і непрямих податків	84
<i>Khoroshylova I.O., Baidala V.V.</i> The impact of the pandemic on the banking system of Ukraine	88

3. СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ФІНАНСОВОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ОДИНИЦЯМИ

<i>Вербицька В.І., Бредіхін В.М.</i> Огляд автоматизованих інформаційних систем управлінського обліку	92
<i>Вербицька В.І., Кисіль В.В., Мошківський В.В.</i> Особливості фінансового планування в процесі використання сучасних технологій	94
<i>Гончаренко Н.Г.</i> Економічний аналіз – як умова ефективного управління інноваціями на підприємствах та забезпечення їх фінансової незалежності	99
<i>Леонтович С.П., Радченко О.Д.</i> Аналіз фінансової безпеки за станом балансу підприємств економіки	101
<i>Пеняк Ю.С., Шевченко Д.Ю.</i> Проблеми впровадження системи управлінського обліку на підприємствах	105
<i>Темченко А.В.</i> Автоматизація процесу бюджетування на підприємстві	109

4. МЕНЕДЖМЕНТ ЗМІН НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ АСПЕКТИ

<i>Беляєва Л.А.</i> Бенчмаркінг у сучасному бізнес-середовищі	112
<i>Богашико О.Л.</i> Гнучкі технології управління проєктами в діяльності сучасних організацій	116
<i>Бурковська А.І., Бурковська А.В.</i> Управління змінами на сучасних підприємствах ресторанного бізнесу США в контексті продовольчої безпеки	120
<i>Догадайло Я.В., Бодра Ю.А.</i> Сучасна інноваційна політика дорожнього комплексу України	123
<i>Догадайло Я.В., Лантєва У.Д.</i> Передумови виживання у VUCA-світі	126
<i>Коваль В.В.</i> Визначення результативності системи маркетинг-логістики АТП	130
<i>Ковтун В.А.</i> Стан та значення впровадження штучного інтелекту у підприємницьку діяльність	134
<i>Попова А.М.</i> Аспекти інноваційного менеджмента в плануванні стратегії розвитку	138
<i>Sklyar Ya.</i> International Transport Union: experience and rules	142
<i>Федотова І.В.</i> Формування ієрархічної системи управління АТП	146
<i>Федотова І.В., Асташов А.Р.</i> Процес розробки стратегії взаємовідносин АТП зі споживачами	150
<i>Федотова І.В., Масалов Є.І.</i> Визначення доцільності впровадження аутсорсингу на підприємстві	154
<i>Фісун К.А.</i> Системний підхід в управлінні ресторанним бізнесом	158

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

<i>Артем'єва О.О.</i> Вплив карантинних заходів на стан подання звітності в Україні	163
<i>Бреус В.В., Гунько В.Л.</i> Правове забезпечення підприємницької діяльності в Україні	166
<i>Гунько В.Л., Бреус В.В.</i> Нормативно-правове забезпечення розвитку малих і середніх підприємств України	170

<i>Ковальова Т.В., Бурденко І.М.</i> Роялті у законодавстві України	173
<i>Lubenska A.V.</i> Regulatory and legal support of entrepreneurship and its disadvantages	177
<i>Мошківський В.В.</i> Адаптація суб'єктів підприємницької діяльності в період пандемії	181
<i>Мошківський В.В.</i> Малі підприємства в умовах пандемії	185
<i>Ророва А., Sklyar Ya.</i> Aspects of development and accounting for the operation of international transport corridors	189
<i>Савченко Д.В.</i> Нормативно-правова база обліку виробничих запасів	192
<i>Sklyar Ya.</i> Documenting international transport: experience and possible mistakes	198

6. ПЕРСПЕКТИВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

<i>Болдовська К.П.</i> Роль і перспективи розвитку бухгалтерського обліку як інформаційної системи управління підприємством	203
<i>Вербицька В.І., Іваха С.Я., Колісник В.В.</i> Значення інформаційних систем бухгалтерського обліку	207
<i>Кириленко Н.О.</i> Основні напрямки розвитку бухгалтерського обліку в умовах цифровізації	210
<i>Костенко Ю.О., Маліков В.В.</i> Сутність та особливості цифрової економіки	213
<i>Костенко Ю.О.</i> Проблеми і перспективи цифровізації економіки України	218
<i>Lubenska A.V.</i> The necessity to digitalize the accounting sphere	222
<i>Матковська Д.А.</i> Вплив цифровізації економіки на сучасний стан фінансової звітності	226
<i>Мошківський В.В.</i> Процес створення програмного забезпечення для ведення бухгалтерського обліку	230
<i>Хорошилов М.С., Христенко Я.О.</i> Системне забезпечення ведення обліку в Україні	233

7. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

Болдовська К.П. Податкове планування на підприємстві: методологічні аспекти	238
Кириленко Н.О. Облік податку на додану вартість: теоретичний аспект	242
Матковська Д.А. Шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку розрахунків з контрагентами	245
Савченко Д.В., Разгоняєв Г.В. Організаційні і методичні аспекти аудиту виробничих запасів підприємства	248
Слісаренко О.О. Інвентаризація, як елемент методу бухгалтерського обліку	254
Султанова А.В. Системне забезпечення ведення обліку в сучасних умовах	258

Перелік посилань:

1. Осмятченко В. О. Бухгалтерський облік в умовах застосування інформаційних технологій : монографія. Київ : КНЕУ, 2010. 263 с.
2. Радіонова Н. Й. Управління затратами підприємства у кризових умовах господарювання. *Фінансове забезпечення розвитку суб'єктів підприємництва реального сектору економіки* : монографія / за заг. ред. В. П. Ільчука. Чернігів : ЧНТУ. 2017. С. 99–108.
3. Скрипник М. І., Матюха М. М. Ітологічна концепція організації управлінського обліку та звітності. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 4. С. 230–238.
4. Скрипник М. І. Формування інформаційного забезпечення природоохоронних витрат в системі управлінського обліку та звітності. *Екологія і природокористування в системі оптимізації відносин природи і суспільства* : праці II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Тернопіль, 19-20 березня 2015 р. Тернопіль. 2015. С. 124–126.

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМИ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

*Овчарова Н.В., канд. екон. наук
Пугач О.В., здобувач вищої освіти
Сумський державний університет*

Функціонування будь-якого виробничого підприємства не можливе без належного чином організованої облікової системи направленої на формування релевантного інформаційного забезпечення в частині управління його виробничими запасами. Важливість саме цього напрямку обумовлена значимістю запасів для нормального розвитку підприємства, забезпечення його конкурентоспроможності та економічної безпеки. Відсутність необхідних для технологічних процесів запасів, їх невідповідна якість, або навпаки наявність надлишкових обсягів, не систематичність поставок відволікає грошові активи, унеможливорює нормальну операційну діяльність, може призвести до втрати підприємством

ринків збуту і замовників через нестабільність виробничого процесу та невчасну реалізацію виробленої продукції.

Управління виробничими запасами потребує об'єктивного повноцінного інформаційного забезпечення яке б забезпечувало інформаційні запити керівництва щодо оптимальної кількості й видів фізичних ресурсів, необхідних для реалізації стратегічного плану організації.

Зважаючи на вплив показників щодо наявності і стану виробничих запасів на більшість процесів виробничих підприємств реалізація таких завдань повинна здійснюватися в межах фінансового, управлінського та податкового обліку.

До основних інструментів обліково-аналітичної системи, що забезпечують в подальшому формування релевантної інформації слід віднести:

- систематичне повне документальне оформлення всіх операцій з руху виробничих запасів;
- застосування оптимальних методів оцінки;
- раціональна організація аналітичного обліку, що дає змогу одержати точні відомості про залишки запасів;
- повноцінне відображення операцій в регістрах обліку та звітності;
- використання внутрішньої управлінської звітності стану та руху виробничих запасів, норм їх витрачання;
- систематичний контроль за діяльністю матеріально-відповідальних осіб та станом, надходженням, зберіганням матеріальних цінностей;
- використання аналітичних процедур та методів.

Не зважаючи, що інформаційні потоки про виробничі запаси повинні формуватися в системі різних видів обліку основний обсяг отримується саме в системі фінансового обліку. Але обмежуватися лише цієї системою обліку не є доцільним, оскільки в ній формуються показники, що містять переважно ретроспективну інформацію про стан, рух виробничих запасів. Проте вона не в повній мірі відобра-

жає виробничі, ресурсні та фінансові перспективні можливості. Відповідно необхідним її доповненням є показники сформовані в системі управлінського обліку.

Система управлінського обліку дасть змогу акумулювати інформацію про матеріальні потоки, матеріальні витрати, аналізувати причини створення резервів та надмірних залишків, сприятиме формуванню оптимальних логістичних потоків.

Реалізація зазначених завдань можлива за умови розробки внутрішніх регламентів щодо управлінського обліку та форм внутрішньої звітності яка може поєднувати фінансові та нефінансові показники, відображати ризики та перспективи діяльності з урахуванням різних аспектів.

Вагому роль в формування достовірного інформаційного забезпечення повинен відігравати внутрішній контроль виробничих запасів. Він може бути організований як система структурно-функціонального контролю або через спеціально створені служби.

Виважені управлінські рішення мають базуватися на всебічному аналізі, який з усього інформаційного масиву може виділити вирішальні ознаки та спрогнозувати їх вплив. З метою управління запасами можуть бути використані такі методи та прийоми як: бюджетування потреби у різних елементах запасів, оцінка нормативів та рівнів запасів, аналіз повторних замовлень виробничих запасів, використання моделей розрахунку економічного розміру замовлення, методів ABC-аналізу тощо.

Отже, лише за комплексного механізму обліково-аналітичного забезпечення суб'єкти господарювання матимуть змогу приймати ефективні управлінські рішення в частині виробничих запасів та використовувати своєчасну, точну та достовірну інформацію, яка допоможе мінімізувати та попереджувати ризики пов'язані із застосуванням неактуальних показників.

Перелік посилань:

1. Бунда О. М., Богдан І. В. Бухгалтерський облік запасів в управлінні підприємством. *Менеджер*. 2016. № 4. С. 75–83.
2. Кирилук Б. Л., Супрунова І. В. Облік запасів на підприємстві як складова інформаційно-комунікативної системи. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2016. Вип. 35. С. 143–158.
3. Різник В. В. Теоретичні аспекти управління виробничими запасами підприємства. *Економічний вісник університету. Сер. Економіка та управління*. 2015. Вип. 24/1. С. 50–56.

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ ЗАПАСАМИ

Осташевській В.С., здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: Бочарова Н.А., канд. екон. наук, доцент
Харківської національний автомобільно-дорожній університет*

Підхід до управління запасами припускає необхідність попереднього рішення ряду питань, що мають велику практичну важливість. Наприклад, класифікація запасів з метою виділення найбільш і найменш важливих для контролю найменувань. Для такої класифікації зазвичай використовується метод, що називається АВС-аналіз. Перший крок в АВС-аналізі – для кожної позиції запасів треба визначити «вартість річної потреби» (ВРП). Вона вираховується множенням розміру річного споживання запасів цієї позиції на вартість одиниці цього виду запасів.

Потім потрібно ранжувати усі позиції згідно них ВРП. Позиція з найвищою ВРП записується першою, з другою за величиною ВРП – другою і так далі. Такий метод трактування даних відомий як аналіз Парето. Назвемо позиції з найвищою ВРП групою «А», з нижчою ВРП – групою «В» і з найнижчою ВРП – групою «С». Запас групи «А» складає тільки 5-10 % від загального числа найменувань, але він дає 70-80 % загальною ВРП. Запас групи «В»